

Terry Pratchett

GÖKYÜZÜ

DOLU ŞAPKA

BİR DİSKDÜNYA® ROMANI

Delü

“Yalnızca rüyalarımızda tamamen özgürüz.
Diğer her an, bize maasş gerek.”

Terry Pratchett

1948 yılında İngiltere’de doğan Sör Terry Pratchett, çağdaş fantezi ve mizah edebiyatının önde gelen isimlerinden biri. Hayalgücü, Büyük A’Tuin’in zihni kadar geniş; kalemi ise Rincewind’in cesareti kadar bükülgen olan Terry Pratchett’in yarattığı DiskDünya evrenine ait, 41 roman ve irili ufaklı yan kitaplar var. Bunlar dışında; 2010 İngiliz Yazarlar Ödülü sahibi *Ulus* ile, çocuklara yönelik yazdığı *Johnny Maxwell* serisi de yazarın külliyatını süslüyor. Ayrıca DiskDünya’ya ait *Muhteşem Maurice* ve *Değişmiş Fareleri* ile 2001 yılında, İngiltere’nin en saygın çocuk edebiyatı ödülü olan *Carnegie Madalyası*’nı da kazandı.

Kendisine dünya çapında şöhret getiren ve devasa bir hayran kitlesi kazandıran DiskDünya serisi, film ve dizilere; tiyatro, radyo ve bilgisayar oyunlarına uyarlandı. Pratchett’in eserleriyle sayısız ödül kazanmış olması yetmezmiş gibi, adına verilen bir de “ilk kitap ödülü” var.

Pterry, 2015 yılında ne yazık ki boyut değiştirerek hayranlarını ve yarattığı dünyayı öksüz bıraktı. Fakat bugün hâlâ aramızda dolaştığını rivayet edenler de az değil. Büyünün gücüyle tabii.

Terry Pratchett, halen İngiltere’de ‘kitabı raflardan en çok araklanan yazarlar’ listesinde başı çekiyor.

www.terrypratchett.co.uk

GÖKYÜZÜ DOLU ŞAPKA

© 2006, **Tudem Yayın Grubu**
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR
Metin hakları © 2004, Terry and Lyn Pratchett

İlk baskı 2004 yılında, İngiltere’de *A Hat Full of Sky* adı ile
Random House Children’s Books tarafından gerçekleştirilmiştir.

YAZAR: Terry Pratchett
TÜRKÇELEŞTİREN: Niran Elçi
EDİTÖR: Ümit Mutlu
DİZİ EDİTÖRÜ: Burhan Düzçay
SON OKUMA: Sinan Çam
KAPAK GÖRSELİ: Paul Kidby
KAPAK TASARIMI: Burak Tuna

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. Km. Başkent OSB 22. Cadde No:6 Malıköy/Ankara
Tel: 0 312 284 18 14

Üçüncü Baskı: Kasım 2016 (2000 adet)
(Kitabın ilk iki baskısı *Tudem* markasıyla yapılmıştır.)

ISBN: 978-605-5060-61-9
Yayınevi sertifika no: 11945
Matbaa sertifika no: 26886

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni
olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde
elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

DELİDOLU, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. A.Ş.nin tescilli markasıdır.

Terry Pratchett

GÖKYÜZÜ
DOLU ŞAPKA

BİR DISKDÜNYA® ROMANI - 32

Deli

GİRİŞ

*“Periler ve Onlardan Sakınma Yolları” adlı kitaptan
Yazan: Sezgiye Kene*

Nac Mac Feegle:

(Aynı zamanda *Ecinniler, Küçük Özgür Adamlar, Küçük Adamlar ve 'Kimliği Belirsiz Silahlı Kişi ya da Kişiler'* olarak da tanınırlar.)

Nac Mac Feegleler, peri ırkları arasında en tehlikeli olanlarıdır, özellikle sarhoş olduklarında. İçmeye, savaşmaya ve hırsızlık yapmaya bayılırlar ve yere çivilenmemiş olan her şeyi çalarlar. Eğer çivilenmişse, çivileri de çalarlar.

Bununla beraber, onları görüp de hayatta kalabilenler, bu perilerin şaşırtıcı ölçüde sadık, güçlü, azimli ve kendilerine has bir şekilde, oldukça ahlâklı olduklarını söylerler. (Hiçbir şeyi olmayan kişilerden hiçbir şey çalmazlar mesela.)

Ortalama bir Feegle erkeği, (Feegle kadını nadir bulunur) on beş santim boyunda ve kızıl saçlıdır. Tenleri, taşıdıkları dövmele ve çivit denen bir boya yüzünden mavi renktedir. Ve bütün bunları görece kadar yakında olduğunuza göre, muhtemelen size vurmak üzeredir.

Eski malzemelerden yapılmış, belli bir özelliği olmayan İskoç eteği giyerler; çünkü Feegleler kabilelerine karşı sadakatlerini dövmeleleriyle gösterirler. Tavşan kafatasından yapılmış miğfer takıyor olabilirler.

Feegleler, saç ve sakallarını genellikle tüy, boncuk ve canlarının çektiği başka her türlü şeyle süslerler. Mutlaka kılıç taşırlar; ama kılıç yalnızca gösteriş içindir, çünkü aslında tekme ve kafalarıyla savaşmayı tercih ederler.

Tarih ve Din

Nac Mac Feeglelerin nereden geldiği bilgisi, şu ünlü Geçmişin Pusları'nda kaybolmuştur. Kötü Kraliçe'nin kinci ve diktatörce yönetimine karşı çıktıkları için Masal Diyarı'ndan atıldıkları rivayet edilir. Ama sadece ayyaş oldukları için atıldıklarını söyleyenler de vardır.

Dinleri varsa da, hakkında pek az şey bilinmektedir. Bu konu hakkında bilinen tek gerçek, ölü olduklarına inandıklarıdır. Mavi bir gökle kaplı, dağlar ve savaşacak şeylerle dolu, güneşli dünyamıza bayılırlar. Bunun gibi harika bir dünya *herkese* açık olamaz, derler. Bu dünya olsa olsa, cesus savaşçıların ölünce geldikleri bir cennet ya da Valhalla* olmalıdır. Bu yüzden, şöyle bir mantık yürütürler: Onlar da eskiden başka bir yerde yaşıyorlardı ve öldükleri zaman, çok *iyi* adamlar oldukları için, buraya gelmelerine izin verildi.

Bu *son derece* yanlış ve uçuk bir düşüncedir, çünkü hepimizin bildiği gibi, asıl gerçek bunun tam tersidir.

Bir Feegle öldüğü zaman çok yas tutulmaz. Az miktardaki yasın deniyse, "Son Dünya" adını verdikleri yaşayanların dünyasına gitmeden önce, ölen kardeşleriyle daha fazla zaman geçirememeleridir.

* Valhalla: İskandinav Mitolojisinde 'savaşta ölenlerin salonu' anlamına gelen, Odin tarafından yönetilen yer. [E.N.]

Adetler ve Yaşam Ortamı

Nac Mac Feegle kabileleri, eski kralların gömülü olduğu höyüklerde yaşamayı tercih ederler. Höyüklere gömülmüş altınların arasına rahat mağaralar oyarlar. Genelde höyüğün üzerinde bir iki dikenli çalı ya da mürver ağacı yetişmiş olur. Feegleler özellikle eski, içi boş mürver ağaçlarını severler, çünkü o ağaçlar yaktıkları ateşler için baca görevi görür. Ve elbette, höyükte bir de tavşan deliği de olur. Daha doğrusu delik, tıpkı bir tavşan deliğine benzer. Çevresinde tavşan pislikleri ve Feegleler özellikle yaratıcı bir günlerindeyse, belki birkaç parça tavşan kürkü bulunur.

Höyüğün içindeki Feegle dünyası biraz arı kovanına benzer ama bir kovanda bulunandan çok daha az bal ve çok daha fazla iğne vardır burada.

Bunun sebebi, Feeglelerin arasında dişilerin çok az olmasıdır. Belki bu yüzden, Feegle kadınları çok sık ve çok kısa aralıklarla bir sürü bebek doğurur. Bebekler doğduklarında bezelye tanesi boyundadır ama iyi beslenirlerse çok hızlı büyürler. (Feegle halkı, bebekler için gerekli olan sütü çalabilmek için insanların yakınında yaşamayı tercih eder.)

Kabilenin kraliçesine *kelda* adı verilir. Kelda yaşlandığında kabilenin büyük kısmının annesi olur. Kocasını, Koca Adam olarak bilir. Bir kız çocuğu doğduğu zaman –sık olan bir şey değildir bu– keldalığın sırlarını, onların deyişleriyle *gizini* öğrenmek için, annesinin yanında kalır. Evlenecek yaşa geldiğinde kabilesini terk etmek zorundadır. Ve bu uzun yolculukta onu korusunlar diye, yanına erkek kardeşlerinden birkaçını alır.

Genellikle keldası olmayan bir kabileye gider. Çok, çok nadiren, keldasız kalmış bir kabile yoksa mesela, değişik kabilelerden Feegleler toplar ve kendi ismi ve kendi höyüğü olan yeni bir kabile kurar. Kendine bir de koca seçer. Ondan sonra, kabile içinde onun sözü yasa olsa da, mutlak bir itaat görse de höyüğünden nadiren uzaklaşır. Kelda, kabilesinin hem kraliçesi hem tutsağıdır.

Ama bir kez, birkaç günlüğüne de olsa, bir insan kızı kelda olmuştur...

Narin mizaçlı kişilere uyarlanmış Feegle Sözlüğü:

Abidik gubidik: Saçma, saçmalık.

Boynumuz kıldan ince: Kendisini bekleyen yazgıyı kabullenmek.

Amanın!: 'Aman Tanrım!' ile 'Sinirim tepemde ve birazdan sorun çıkacak' arasında değişen anlamları olan genel bir nida.

Antika: Tuhaf, garip.

Bulut: Bana 'yorgun' anlamına geldiği söylendi.

Esrar: Gizli şeyler.

Eyvah: Genel bir ümitsizlik nidası.

Fos: bkz. Kofti.

Kılçık: Can sıkıcı kimse.

Kıpkılcık: Gerçekten can sıkıcı kimse.

Kocakarı: Her yaştan cadı.

Kocakarı işi: Bir cadının yaptıığı her şey.

Kocatip: İnsan.

Kofti: İşe yaramaz kişi.

Koyun: Çimen yiyen ve 'mee' diyen yünlü şeyler. Diğer türle çok kolay karıştırılır.

Kubur: Tuvalet.

Muşmula: Yaşlı kadın.

Özel Koyun İlacı: Üzgünüm ama muhtemelen kaçak imal edilmiş viski. Koyunlar üzerinde ne etkisi olduğunu kimse bilmiyor. Fakat tek bir damlasının, çobanlara soğuk kış gecelerinde, Feeglelara ise *her zaman* iyi geldiği söylenir. Sakın evde denemeyin.

Vecibe: Çok önemli, geleneklerin ve büünün şart koştuğı görev. Bir kadın ismi değil.

Bölüm 1

AYRILIK

Tepelerin üzerinden görünmez bir sis gibi, çıtırdarak geldi. Bedensiz hareket etmek onu yoruyordu, bu yüzden çok yavaş süzülüyordu. Şimdi düşünmüyordu. Son düşüncesinin üzerinden aylar geçmişti, çünkü onun adına düşünme işini yapan beyni ölmüştü. Beyinler hep ölürdü zaten. Şimdi yine çıplaktı işte ve korkuyordu.

Çimenlerin üzerinde ağır ağır ilerleyen şey; yünlü ve meleyen şü beyaz yaratıklardan birinin içine saklanabilirdi. Ama onların da beyinleri faydasızdı, çimenler ve meleyen diğer şeyler dışında hiçbir şey düşünemiyorlardı. Hayır. Onlar iş görmezdi. Daha iyi bir zihne ihtiyacı vardı: Güçlü bir zihne, kudretli bir zihne, onu güvende tutabilecek bir zihne.

Aramaya devam etti...

Yeni botlarından utandı: Kaskatı ve pasparlak! Parlak botlar! Rezaletti bu. Temiz botlar deseniz, hadi neyse. İçine su girmesin diye botları birazcık cilalayabilirdiniz. Ama botların yapması gereken şey, çalışmaktı. Parlamamalıydılar.

Tiffany Sızı, yatak odasındaki halının üzerinde durdu ve başını iki yana salladı. O botları bir an önce sürtüp eskitmeliydi.

Bir de yeni, kurdeleli hasır şapkası vardı. O konuda da şüpheler besliyordu.

Aynada kendine bakmaya çalıştı ama kolay iş değildi bu. Ayna lekeli, çatlak ve avuç içi kadardı. Etrafında gezdirerek kendini mümkün olduğunca çok görmeye çalışması ve gördüğü parçaların birbirine uyup uymadığını hatırlaması gerekiyordu.

Ama bugün... yani, normalde evde bu tür şeyler yapmazdı ama bugün düzgün görünmesi önemliydi ve çevrede kimse olmadığından...

Aynayı yatağın yanındaki dingildek sehpayaya koydu, lime lime olmuş halının ortasında durdu, gözlerini kapattı ve konuştu:

“Beni gör.”

Ve uzakta, tepelerin üzerinde; bedensiz ve zihinsiz ama korkunç bir açlık ve dipsiz bir korku hisseden şey, gücü sezdi.

Bir burnu olsa, havayı koklayabilirdi.

Aradı.

Buldu.

Ne tuhaf bir zihin, tıpkı iç içe geçmiş, gittikçe küçülen bir zihin yumağı gibi! Ne kadar güçlü! Ne kadar yakın!

Hafifçe yön değiştirdi ve biraz daha hızlandı. Hareket ederken, sinek sürüsü gibi bir ses çıkarıyordu.

Koyunlar bir anlığına, göremedikleri, duymadıkları ve kokusunu alamadıkları bir şey yüzünden huzursuzlanarak melediler...

...sonra da otlamaya devam ettiler.

Tiffany gözlerini açtı. Oradaydı işte, kendinden bir iki metre uzakta. Kendi kafasının arkasını görebiliyordu.

Hareket eden ‘kendisine’ bakmadan, dikkatle hareket etti. ‘Kendisine’ baktığı anda bu numaranın sona ereceğini öğrenmişti.

Bu şekilde hareket etmek oldukça zordu ama sonunda kendi önüne geçti ve kendini tepeden tırnağa süzdü.

Kahverengi gözler ve onlara uygun kahverengi saçlar... Bu konuda yapabileceği bir şey yoktu. En azından saçları temizdi ve yüzünü yıkamıştı.

Üzerindeki yeni elbise, görüntüsünü biraz düzeltiyordu. Sızı ailesinde yeni giysiler almak o kadar sıradışı bir şeydi ki! Ve elbette, seneye de giyebilsin diye elbiseyi birkaç beden büyük almışlardı. Ama en azından açık yeşildi ve yere değmiyordu. Parlak botları ve hasır şapkasıyla tam bir çiftçi kızı gibi görünüyordu; ilk işine gitmeye hazırlanan, oldukça saygın bir çiftçi kızı gibi... Bu kadarı yeterli olmalıydı.

Kafasındaki sivri tepeli şapkayı da görebiliyordu, ama çok dikkatli bakınca. Havada bir ışıltı gibiydi, gördüğünüz an kayboluyordu. Yeni hasır şapkası endişelendirmişti onu ama sivri şapka, hiç yokmuş gibi hasır şapkanın içinden geçivermişti.

Bunun sebebi, bir bakıma, var olmamasıydı. Şapka, yağmurlu havalar dışında görünmezdi. Güneş ve rüzgâr içinden geçip gidebiliyordu ama yağmur ve kar bir şekilde onu görüyor, ona gerçek bir şapkaymış gibi davranıyordu.

Dünyadaki en harika cadı vermişti onu Tiffany’ye. Siyah elbise giyip siyah şapka takan; gözleri, hasta bir koyunun içinden geçen terebentin gibi içinize işleyen; gerçek bir cadı. Onu tanımak bile bir ödüldü.

Tiffany büyü yapmıştı, ciddi bir büyü. Yapmadan önce yapabildiğini, yaparken de ne yaptığını bilmiyordu. Yaptıktan sonra, nasıl yaptığını anlamamıştı. Şimdi nasıl yaptığını öğrenmek zorundaydı.

Terry Pratchett

GÖKYÜZÜ DOLU ŞAPKA

“Kovan bi... bedensiz bi zihin gibidir ama düşünemez. Bazıları onun korkudan başka bi şey olmadığını söyler. Hiç ölmez. Ve yaptı şey...”

Yeteneklerini geliştirmeye çalışan Tiffany’yi ele geçirip beyninde yaşamayı amaçlayan bir şey vardır. Kadim ve korkunç bir şey: Kovan. Ya Kovan, Tiffany’yi ele geçirecek ya da Tiffany, Kovanı yenecektir. Her şeyle savaşan Küçük Özgür Adamlar bile Tiffany’yi kurtarmak için yeterli olmayabilir...

Gökyüzü Dolu Şapka ile ‘Tiffany Sızı’ serisinin ikinci macerası hızla ilerliyor; DiskDünya’nın yorgun topraklarındaki amansız hayatta kalma mücadelesi sürüyor.

[f](#) DiskDunyaTurkiye [t](#) diskdunya_tr [@](#) diskdunya

Delidolu

delidolu.com.tr
[f](#) /delidolu

[t](#) @delidolukitap
[@](#) delidolukitap

